

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2023

aruandeaasta lõpp: 31.12.2023

nimi: Eesti Apostlik-Õigeusu Kirik

registrikood: 80208476

postiaadress: Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa,
Wismari tn 32

postisihthnumber: 10136

telefon: +372 6600780

faks: +372 6600781

e-posti aadress: eoc@eoc.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	5
Bilanss	5
Tulemiaruanne	6
Rahavoogude aruanne	7
Netovara muutuste aruanne	8
Raamatupidamise aastaaruande lisad	9
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	9
Lisa 2 Raha	13
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	14
Lisa 4 Varud	14
Lisa 5 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	15
Lisa 6 Investeeringud tütar- ja sidusettevõtjatesse	15
Lisa 7 Tütarettevõtjate aktsiad ja osad	15
Lisa 8 Kinnisvarainvesteeringud	16
Lisa 9 Materiaalsed põhivarad	16
Lisa 10 Võlad ja ettemaksed	17
Lisa 11 Tingimuslikud kohustised ja varad	17
Lisa 12 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	17
Lisa 13 Annetused ja toetused	19
Lisa 14 Tulu ettevõtlusest	19
Lisa 15 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	19
Lisa 16 Mitmesugused tegevuskulud	20
Lisa 17 Tööjõukulud	20
Lisa 18 Muud finantstulud ja -kulud	20
Lisa 19 Seotud osapooled	21
Aruande allkirjad	23
Vandeauditori aruanne	24

Tegevusaruanne

Eesti Apostlik-Õigeusu Kiriku tegevusest Issanda aastal 2023

Eesti Apostlik-Õigeusu Kirik (EAÕK) on osa ülemaailmsest Õigeusu Kirikust, saanud autonoomse enesekorraldamise õiguse Konstantinoopoli Patriarhi ja Püha Sinodi otsusega 7. juulist 1923. Konstantinoopoli patriarhi kaudu on Eesti Apostlik-Õigeusu Kirik kiriklikus osaduses üleilmse Õigeusu Kiriku kõigi kohalike osakirikutega.

Eesti Apostlik-Õigeusu Kiriku moodustavad Eestis asuvad õigeuskogudused. Piirkondlikult on moodustatud neist kolm piiskopkonda. Kiriku struktuuri kuuluvad ka klooster ja muud Kiriku asutused.

Kõrgeim Eesti Apostlik-Õigeusu Kiriku organ on Täiskogu. Täiskogu hääleõiguslikud osalejad on Metropoliit, kõik ametisolevad piiskopid, kloostriülemad või nende abid, ametisolevad preestrid oma koguduste vaimulike esindajatena ja igast kogudusest ilmalik esindaja. Täiskogu koosolekuid juhatab EAÕK metropoliit, abistavad kaks valitud abijuhatajat.

Eesti Apostlik-Õigeusu Kiriku esivaimulik – kirikupea – on Tallinna ja kogu Eesti metropoliit Stefanus.

Kiriku vaimulikuks juhtorganiks on piiskoppide kogu, Püha Sinod, mille moodustavad võrdsetena piiskopkondade piiskopid oma ametiaja kehtvusel. Sinodi tööd juhatab Metropoliit.

Kiriku administratiiv- ja majanduslikku elu korraldab kirikuvalitsus, millesse kuuluvad kõik ametis olevad piiskopid ning täiskogu poolt kolmeks aastaks valitud kolm vaimulikku ja kolm ilmalikku koguduste esindajat.

Kiriku majanduselu korrektsust jälgib revisjonikomisjon ja raamatupidamist kontrollib ka vandeaudiitor.

Kiriku olemasolu ja tegevuse otstarve on aidata koguduste liikmetel osa saada Kristuse toodud päästest, soodustada nende vaimset kasvamist Tema õpilastena: elavas usus, kindlas lootuses ja siiras Jumala ning ligimesearmastuses.

Kiriku põhitegevuseks on jumalateenistuste, salasuste talitamine, Hea Sõnumi (Evangeeliumi) kuulutamine, usuline haridus- ja valgustustöö ning heategevus.

Põhitegevust toetab majandustegevus ja muud abistavad tegemised, nagu noortetöö, kirjastustöö ja muud.

Eesti Apostlik-Õigeusu Kirikul on kolm tütarettevõtet, EAÕK Varahaldus OÜ, EOC Energy OÜ ning Suur-Kloostri OÜ.

EAÕK Varahaldus OÜ jätkas oma tegevust ärikinnisvara üürimisel ja haldamisel. Kõikide ärialaenude teenindamine toimus tõrgeteta.

EOC Energy OÜ loodi Kreeka Õigeusu Kirikuga ja Kreeta Õigeusu Kirikuga eelnenud konsultatiivprotsessi järel koostööprojektide elluviimiseks päikeseenergia tootmise valdkonnas. EOC Energy OÜ reaalselt majandustegevust 2023. aastal ei toimunud.

Suur-Kloostri OÜ loodi Suur-Kloostri 14 asuva hoone rekonstrueerimiseks, millega alustati 2023 aasta lõpus.

EAÕK põhilised kuluartiklid olid pühakodade remont ja restaureerimine, Kiriku ja kirikukeskuse tegevus- ja halduskulud, kirjastustegevus, eraldised piiskopkondadele, seminarile, kinnisvara haldamise kulud.

Peamisteks tulu allikateks on eluruumide ja põllumaade rent, metsa raieõiguse müük.

2023. aasta suuremad investeeringud pühakodadele olid järgmised:

1. EAÕK Sindi Jumalailumise Kiriku põhja külje restaureerimistööd
2. EAÕK Rāpina Kiriku katuse restaureerimine
3. EAÕK Puski Kiriku kellatorni kiivri restaureerimistööd
4. Võõpsu Kiriku ikooni Nikolai Imetegija konserveerimine
5. Rõsna kiriku Kristus Kõigevallitseja ikooni konserveerimine
6. Kihnu kiriku ikooni Kaasani Jumalaema ja Nikolai Imetegija konserveerimine
7. EAÕK Pärnu Issandamuutmise katedraali katuse nelitise osa külglöövide restaureerimine
8. Suur-Kloostri 14 katuse, tänavapoolsete fassaadide ja akende restaureerimine

Suuremad rahaga toetajad olid Muinsuskaitseamet, Tori Vallavalitsus, Saaremaa Vallavalitsus ning Tallinna, Pärnu ja Haapsalu Linnavalitsused.

EAÕK-d iseloomustavad finantssuhtarvud:

	2023	2022
Likviidsuskordaja ((käibevarad - varud) / lühiajalised kohustised)	1,58	2,48
Maksevõime üldnäitaja (käibevarad / lühiajalised kohustised)	1,68	2,63
Sõltumatuse aste (netovara / bilansi maht)	0,96	0,95

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	516 974	931 357	2
Nõuded ja ettemaksed	53 871	42 556	3
Varud	35 370	51 101	4
Kokku käibevarad	606 215	1 025 014	
Põhivarad			
Investeeringud tütar- ja sidusettevõtjatesse	11 391	11 391	6,7
Nõuded ja ettemaksed	1 812 991	1 812 991	3
Materiaalsed põhivarad	6 293 228	5 672 760	9
Kokku põhivarad	8 117 610	7 497 142	
Kokku varad	8 723 825	8 522 156	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksed	60 655	97 536	10
Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused	300 112	292 776	12
Kokku lühiajalised kohustised	360 767	390 312	
Pikaajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksed	7 811	10 183	10
Kokku pikaajalised kohustised	7 811	10 183	
Kokku kohustised	368 578	400 495	
Netovara			
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	8 121 661	7 750 951	
Aruandeaasta tulem	233 586	370 710	
Kokku netovara	8 355 247	8 121 661	
Kokku kohustised ja netovara	8 723 825	8 522 156	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Tulud			
Annetused ja toetused	899 222	594 101	13
Tulu ettevõtlusest	247 259	398 525	14
Muud tulud	6 613	3 323	
Kokku tulud	1 153 094	995 949	
Kulud			
Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-110 534	-31 531	15
Mitmesugused tegevuskulud	-427 037	-239 366	16
Tööjõukulud	-260 875	-236 017	17
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-145 172	-132 070	
Muud kulud	-5	-83	
Kokku kulud	-943 623	-639 067	
Põhitegevuse tulem	209 471	356 882	
Muud finantstulud ja -kulud	24 115	13 828	18
Aruandeaasta tulem	233 586	370 710	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2023	2022
Rahavood põhitegevusest		
Põhitegevuse tulem	209 471	356 882
Korrigeerimised		
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	145 172	132 070
Kasum (kahjum) põhivarade müügist	-55 500	-41 300
Kokku korrigeerimised	89 672	90 770
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-7 551	-3 638
Varude muutus	15 731	-11 074
Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	-36 886	40 550
Muud rahavood põhitegevusest	-1 103 392	-483 119
Kokku rahavood põhitegevusest	-832 955	-9 629
Rahavood investeerimistegevusest		
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivarade soetamisel	-561 904	-576 357
Laekunud kinnisvarainvesteeringute müügist	55 500	41 300
Antud laenud	0	-515 000
Antud laenude tagasimaksed	5 000	20 718
Laekunud intressid	13 419	9 087
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-487 985	-1 020 252
Rahavood finantseerimistegevusest		
Laekumised sihtotstarbelistest tasudest, annetustest, toetustest	906 557	470 133
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	906 557	470 133
Kokku rahavood	-414 383	-559 748
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	931 357	1 491 105
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-414 383	-559 748
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	516 974	931 357

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

		Kokku netovara
	Akumuleeritud tulem	
31.12.2021	7 750 951	7 750 951
Aruandeaasta tulem	370 710	370 710
31.12.2022	8 121 661	8 121 661
Aruandeaasta tulem	233 586	233 586
31.12.2023	8 355 247	8 355 247

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Eesti Apostlik-Õigeusu Kiriku raamatupidamise aastaaruanne on koostatud lähtudes Eesti finantsaruandluse standardist ja kasutades soetusmaksumuse meetodit.

Eesti finantsaruandluse standard on rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele tuginev raamatupidamistava, mille põhinõuded kehtestatakse Eesti Vabariigi raamatupidamise seadusega ning mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt väljaantavad juhendid.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud Eurodes.

Finantsvarad

Kõik finantsvarad võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara eest makstud tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab ka kõiki finantsvara soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi, sealhulgas tasud vahendajatele ja nõustajatele, tehinguga kaasnevad mittetagastatavad maksud ja muud sarnased kulutused, v.a. selliste finantsvarade, mida kajastatakse õiglasel väärtusel muutusega läbi tulemiaruaruande, soetamisega seotud kulutused.

Kõik tavapärastel turutingimustel toimuvad finantsvarade ostud ja müügid kajastatakse nende tehingute tehingupäeval, s.t. päeval, mil kontsern võtab endale kohustuse (näiteks sõlmib lepingu) teatud finantsvara ostuks või müügiks. Tavapärasel turutingimustel toimuvaks nimetatakse selliseid oste ja müüke, mille puhul ostetava või müüdava finantsvara üleandmine müüjalt ostjale toimub antud turul väljakujunenud või vastavate tururegulatsioonidega nõutud perioodi jooksul.

Õiglasel väärtusel kajastatavad finantsvarad

Õiglasel väärtusel kajastatavad finantsvarad hinnatakse igal bilansipäeval ümber hetke õiglasele väärtusele, millest ei ole maha arvatud võimalikke vara realiseerimisega kaasnevaid tehingukulutusi. Börsil noteeritud väärtipaberite puhul baseerub õiglane väärtus bilansipäeva sulgemishindadel ja Euroopa Keskpanga ametlikel valuutakurssidel. Börsil noteerimata väärtipaberite puhul kasutatakse õiglast väärtust, mille leidmisel võetakse aluseks kogu kontsernile kättesaadav info investeeringu väärtuse kohta.

Õiglase väärtuse muutusest tulenevad tulemid ja kahjumid kajastatakse tulemiaruaruandes real "finantstulud ja -kulud". Tulemid ja kahjumid õiglasel väärtusel kajastatavate finantsvarade realiseerimisel nagu ka intressid ja dividendid vastavate väärtipaberitelt kajastatakse tulemiaruaruandes real "finantstulud ja -kulud".

Nõuded ja lunastustähtajani hoitavad finantsinvesteeringud

Nõuded teiste osapoolte vastu, mida kontsern ei ole soetanud edasimüügiks, ja lunastustähtajani hoitavad finantsvarad kajastatakse edaspidi korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades efektiivset intressimäära. Korrigeeritud soetusmaksumus arvutatakse kogu finantsvara kehtivusperioodi kohta, kusjuures arvesse võetakse igasugune soetamisel tekkinud diskonto või preemia ning tehinguga otseselt seotud kulutused.

Korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil kajastatavaid finantsvarasid hinnatakse alla juhul, kui on tõenäoline, et nende kaetav väärtus on väiksem kui bilansiline väärtus. Korrigeeritud soetusmaksumusel kajastatavate finantsvarade kaetav väärtus on finantsvarast tulevikus saadavate rahavoogude nüüdisväärtus diskonteerituna esmasel kajastamisel fikseeritud efektiivse intressimääraga. Äritegevusega seotud finantsvarade allahindlus kajastatakse tulemiaruaruandes ärikuluna (real "mitmesugused tegevuskulud") ning investeerimistegevusega seotud finantsvarade allahindlus kajastatakse tulemiaruaruandes finantskuluna.

Individuaalselt oluliste finantsvarade väärtuse langust hinnatakse iga objekti jaoks eraldi. Nõudeid hinnatakse ebatõenäoliselt laekuvaks, kui on muid sündmusi, mis viitavad sellele, et nõude kaetav väärtus on väiksem kui nõude bilansiline väärtus.

Varem alla hinnatud nõude laekumisel või muude sündmuste korral, mis näitavad, et allahindlus ei ole enam põhjendatud, kajastatakse allahindluse tühistamine tulemiaruaruandes selle kulu vähendusena, kus allahindlus algselt kajastati.

Intrassitulu nõuetelt kajastatakse tulemiaruanDES real "finantstulud ja -kulud".

Soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad

Soetusmaksumuses kajastatavaid finantsvarasid tuleb hinnata alla nende kaetavale väärtusele juhul, kui viimane on finantsvara bilansilisest maksumusest madalam. Soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade kaetav väärtus on finantsvarast eeldatavasti tulevikus saadavad rahavood diskonteerituna turu keskmise tulususemääraga sarnaste finantsvarade suhtes. Finantsvara allahindlus kajastatakse tulemiaruanDES finantskuluna. Soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade allahindlust hiljem ei tühistata.

Finantsvarade kajastamine lõpetatakse siis, kui kirik kaotab õiguse finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolele üle varast tulenevad rahavood ning enamiku finantsvaraga seotud riskidest ja hüvedest

Raha

Raha ekvivalendina kajastatakse rahavoogude aruanDES lühiajalisi (kuni 3-kuulise tähtajaga soetatud) kõrge likviidsusega investeeringuid, mida on võimalik konverteerida teadaoleva summa raha vastu ning mille puhul puudub oluline turuväärtuse muutuse risk, sh. kassas ja panga arvelduskontodel olev raha, kuni 3-kuulise tähtajaga deposiidid ning intrassiturufondi osak

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised

Kiriku arvestusvaluutaks on EUR, kõiki teisi valuutasid loetakse välisvaluutadeks.

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel võetakse aluseks tehingu toimumise päeval ametlikult kehtivad Euroopa Keskpanga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud rahalised varad ja kohustused hinnatakse bilansipäeva seisuga ümber eurodesse bilansipäeval ametlikult kehtivate Euroopa Keskpanga valuutakursside alusel.

Ümberhindamise tulemusena saadud kursitulemid ja -kahjumid kajastatakse aruandeperioodi tulemiaruanDES, kusjuures ärituludes ja -kuludes kajastatakse valuutakursi tulemid ja kahjumid, mis on seotud tarnijate ja ostjate arveldustega; muud välisvaluutatehingutest saadud tulemid ja kahjumid on tulemiaruanDES kajastatud finantstuludes ja -kuludes

Tütar- ja sidusettevõtjate aktsiad või osad

Investeering tütarettevõtetesse on kajastatud soetusmaksumuse meetodil. See tähendab, et investeering kajastatakse algselt tema soetusmaksumuses, milleks on omandamisel makstava tasu õiglase väärtus ning hiljem korrigeeritakse seda vajadusel investeeringu väärtuse langusest tulenevate allahindlustega. Investeeringu bilansilise väärtuse võimalikku langust kontrollitakse juhtudel, kui mingid sündmused või asjaolude muutumine näitavad, et vara kaetav väärtus võib olla langenud alla tema bilansilise väärtuse. Kui sellised asjaolud on olemas, viiakse läbi vara kaetava väärtuse hindamine. Kui hinnanguline kaetav väärtus on väiksem kui bilansiline väärtus, siis hinnatakse investeering alla kuni kaetava väärtuseni (kõrgem kahest: kasutusväärtus ja õiglase väärtus miinus müügikulutused). Allahindlus kajastatakse aruandeperioodi finantskuluna.

Tütarettevõtete poolt makstud dividendid kajastatakse sel hetkel, kui emaettevõttel tekib õigus neile dividendidele, finantstuluna.

Varud

Varud võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb varude ostuhinnast, ostuga kaasnevast mittetagastatavatest maksudest ja soetamisega otseselt seotud veokuludest, millest on maha arvatud hinnaalandid.

Varude soetusmaksumuse kindlaksmääramisel kasutatakse FIFO meetodit. Varud hinnatakse bilansil lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või neto realiseerimismaksumus. Varude allahindlusi nende neto realiseerimismaksumusele kajastatakse aruandeperioodi kuluna tulemiaruanDES real "müüdnud toodangu kulu"

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteering on kinnisvaraobjekt, mida EAÕK hoiab väärtuse kasvu eesmärgil ja mis ei osale tema tavapärase majandustegevuses. Kinnisvarainvesteeringud kajastatakse soetusmaksumuses, kuivõrd nende õiglase väärtuse hindamine on seotud ebamõistlikult suurte kulutustega.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid maksumusega alates 2 000 eurost ja kasuliku elueaga üle ühe aasta. Varad, mille kasulik eluiga on üle 1 aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 2 000 euro, kajastatakse kuni kasutusele võtmiseni väheväärtusliku inventarina (varudena)

ja vara kasutusele võtmise hetkel kantakse 100%-liselt kulusse. Kuludesse kantud väheväärtuslike inventaride üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Materiaalne põhivara võetakse arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest.

Edaspidi kajastatakse materiaalet põhivara bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud põhivara kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused

Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt kasulikule elueale.

Arvelevõetud materiaalse põhivaraga seotud hilisemad väljaminekud (näiteks mõne varaobjekti teatud osade asendamine) lisatakse varade bilansilisele väärtusele siis, kui on täidetud järgmised kriteeriumid: (a) on tõenäoline, et kontsern saab sellest tulevikus majanduslikku kasu ning (b) nende soetusmaksumust on võimalik usaldusväärselt mõõta. Asendatud osad kantakse bilansist välja. Kõik teised väljaminekud kajastatakse kuludena perioodil, mil vastavad kulutused tehti.

Materiaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarse amortisatsiooni meetodit. Amortisatsiooninorm määratakse igale põhivara objektile eraldi sõltuvalt selle kasulikust elueast.

Vara amortiseerimine lõpetatakse kui vara lõppväärtus, milleks on summa, mida kontsern saaks vara võõrandamisel täna, juhul kui vara oleks sama vana ja samas seisukorras, nagu ta on eeldatavasti tema kasuliku eluea lõppedes, ületab tema bilansilist jääkmaksumust.

Materiaalse põhivara amortisatsioonimeetodid, -normid ja lõppväärtused vaadatakse üle vähemalt iga majandusaasta lõpul ja kui uued hinnangud erinevad eelnevatest, kajastatakse muutused raamatupidamislike hinnangute muutustena, s.t edasiulatuvalt.

Materiaalse põhivara bilansilise väärtuse võimalikku langust kontrollitakse juhtudel, kui mingid sündmused või asjaolude muutumine näitavad, et vara kaetav väärtus võib olla langenud alla tema bilansilise väärtuse. Kui sellised asjaolud on olemas, viib kontsern läbi vara kaetava väärtuse hindamise. Kui hinnanguline kaetav väärtus on väiksem kui bilansiline väärtus, siis hinnatakse see vara või raha genereeriva üksuse moodustavad varad alla kuni kaetava väärtuseni, milleks on kas sellest varast tulevikus saadavate rahavoogude nüüdisväärtus (ehk kasutusväärtus) või selle vara õiglane väärtus, mida on vähendatud müügikulutustega, olenevalt kumb on kõrgem. Vara õiglase väärtuse määramisel kasutatakse vajadusel kontsernivälise ekspertide abi. Allahindlus kajastatakse aruandeperioodi kuluna tulemiaruarande samal real: "põhivara amortisatsioon ja väärtuse langus".

Kui hiljem vara kaetav väärtus on tõusnud üle vara bilansilise väärtuse, siis allahindlus tühistatakse ja suurendatakse vara bilansilist väärtust, kuid mitte suurema summani, kui bilansilise väärtuseni, mis varal oleks, kui allahindlust ei oleks tehtud. Vara allahindluse tühistamine kajastatakse tulemiaruarandes samal real, kus kajastati ka varasem allahindlus.

Materiaalse põhivara kajastamine lõpetatakse vara võõrandamisel või siis, kui ei eeldata selle vara kasutamisest või müügist enam majandusliku kasu saamist. Materiaalse põhivara kajastamise lõpetamisest tekkivad tulemid ja kahjumid kajastatakse selle perioodi, millal kajastamine lõpetati, tulemiaruarandes real "muud äritulud" või "muud ärikulud".

Materiaalse põhivara objektid, mis väga tõenäoliselt müüakse lähema 12 kuu jooksul, klassifitseeritakse ümber müügiotol põhivaraks, mida kajastatakse bilansis eraldi real käibevara rühmas. Müügiotol põhivara amortiseerimine lõpetatakse ning seda kajastatakse kas bilansilises jääkmaksumuses või õiglases väärtuses (miinus müügikulutused), sõltuvalt sellest, kumb on madalam.

Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes (aastates)

Põhivara grupi nimi	Kasulik eluiga
Maa	ei amortiseeru
Ehitised ja rajatised	50
Masinad ja seadmed	2-10
Muu inventar, tööriistad ja sisseseaded	2-10
Kunstiväärtused	ei amortiseeru

Rendid

Kapitalirendina kajastatakse selliseid renditehinguid, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Kõiki ülejäänud renditehinguid kajastatakse kasutusrendina.

Kapitalirendi tingimustel soetatud vara võetakse rentniku bilansis arvele vara soetusmaksumuses või miinimumrendimaksete nüüdisväärtuses juhul, kui viimane on madalam. Kapitalirendi tingimustel renditavaid varasid amortiseeritakse lähtudes sama tüüpi varade osas rakendatavatest tavalistest amortiseerimisühikotest. Kui ei ole piisavalt kindel, et rentnik omandab rendiperioodi lõpuks vara omandiõiguse,

siis amortiseeritakse vara kas rendiperioodi jooksul või kasuliku tööea jooksul, olenevalt sellest, kumb on lühem. Kapitalirendi tingimustel müüdud vara kajastatakse rendileandja bilansis nõudena kapitalirenti tehtud netoinvesteeringu summas. Rendimaksud jagatakse finantskuluks / -tuluks ja rendikohustuse / -nõude tasumiseks selliselt, et intressimäär oleks igal ajahetkel sama.

Kasutusrendi puhul kajastab renditavat vara oma bilansis rendileandja. Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt rendileandja poolt tuluna ning rentniku poolt kuluna.

Finantskohustised

Finantskohustised võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on finantskohustise eest saadud tasu õiglane väärtus. Edaspidi kajastatakse finantskohustisi nende korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades efektiivset intressimäära. Tehingukulud võetakse arvesse efektiivse intressimäära arvutamisel ning kantakse kuludesse finantskohustise eluea jooksul.

Finantskohustistega kaasnev intressikulu kajastatakse tekkepõhiselt perioodikuluna tulemiaruaande real "finantstulud ja -kulud".

Finantskohustise kajastamine lõpetatakse siis, kui see on tasutud, tühistatud või aegunud.

Eraldised ja tingimuslikud kohustised

Bilansis kajastatakse eraldis juhul, kui kirikul lasub enne bilansipäeva toimunud kohustavast sündmusest tulenevalt juriidiline või tegevusest tingitud kohustus, mille realiseerumine on tõenäoline ja mille kohustuse summat on võimalik usaldusväärselt mõõta. Eraldiste hindamisel on lähtutud juhatuse hinnangutest kogemustest ja vajadusel ka sõltumatute ekspertide hinnangutest ning need kajastatakse bilansis summas, mis on bilansipäeva seisuga vajalikud eraldisega seotud kohustuste rahuldamiseks.

Lubadused, garantiid ja muud kohustused, mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustusteks, kuid mille realiseerumise tõenäosus on juhtkonna hinnangul väiksem kui mitterealiseerumise tõenäosus, on avalikustatud tingimuslike kohustustena raamatupidamise aastaaruande lisades.

Annetused ja toetused

Varade sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimise abil soetatud vara võetakse bilansis arvele tema soetusmaksumuses ning varade soetamise finantseerimiseks saadud summa kajastatakse tuluna siis, kui sihtfinantseerimisega seotud võimalikud tingimused on täidetud. Sihtfinantseerimisega seotud tulud kajastatakse brutomeetodil tulemiaruaandes real "annetused ja toetused". Saadud sihtfinantseerimine, mille puhul tuluna kajastamise tingimused ei ole täidetud, kajastatakse bilansis kohustusena kui tulevaste tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest.

Tegevuskulude sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimisest saadud tulu kajastatakse tulemiaruaandes proportsionaalselt sellega seonduvate kuludega. Tulu kajastamisel rakendatakse brutomeetodit, st. saadud toetusi ja kompenseeritavat kulu kajastatakse tulemiaruaandes eraldi ridadel. Sihtfinantseerimisega seotud tulud kajastatakse tulemiaruaandes real "annetused ja toetused".

Tulud

Tulu kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasel väärtusel. Kui tasumine toimub tavatingimustest pikema perioodi jooksul, kajastatakse tulu saadava tasu nüüdisväärtuses.

Kaupade müügist tulenevat tulu kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav. Juhul, kui kirikul on kauba müümisega seoses ka müüdava kauba paigaldamise kohustus ja see moodustab olulise osa tehingu maksumusest, kajastatakse tulu pärast paigaldamisprotsessi lõpetamist. Erandina kajastatakse tulu kohe peale kauba ostjale üleandmist juhul, kui paigaldamine ei ole oma olemuselt keeruline ja töömahukas.

Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel.

Intressitulu kajastatakse tekkepõhiselt lähtudes sisemisest intressimäärast. Dividenditulu kajastatakse vastavalt nõudeõiguse tekkimisele

Maksustamine

Kirik on mittetulundusühing, mis ei jaga tulemit ning seega tema tulu maksustamisele ei kuulu.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Kassa	813	1 842
Pangakontod	516 161	929 515
Kokku raha	516 974	931 357

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2023	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Nõuded ostjate vastu	4 434	4 434	0	
Ostjatelt laekumata arved	5 449	5 449	0	
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	-1 015	-1 015	0	
Nõuded seotud osapoolte vastu	1 844 849	31 858	1 812 991	19
Laenunõuded	2 000	2 000	0	
Muud nõuded	1 015	1 015	0	
Ettemaksed	14 564	14 564	0	
Tulevaste perioodide kulud	1 159	1 159	0	
Muud makstud ettemaksed	13 405	13 405	0	
Kokku nõuded ja ettemaksed	1 866 862	53 871	1 812 991	

	31.12.2022	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Nõuded ostjate vastu	10 792	10 792	0	
Ostjatelt laekumata arved	11 807	11 807	0	
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	-1 015	-1 015	0	
Nõuded seotud osapoolte vastu	1 841 084	28 093	1 812 991	19
Laenunõuded	2 000	2 000	0	
Muud nõuded	986	986	0	
Ettemaksed	685	685	0	
Kokku nõuded ja ettemaksed	1 855 547	42 556	1 812 991	

Lisa 4 Varud

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Müügiks ostetud kaubad	35 370	51 101
Kokku varud	35 370	51 101

Lisa 5 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad (eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
	Maksuvõlg	Maksuvõlg
Üksikisiku tulumaks	2 212	2 253
Erisoodustuse tulumaks	23	31
Sotsiaalmaks	6 079	5 402
Kohustuslik kogumispension	236	197
Töötuskindlustusmaksed	401	352
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	8 951	8 235

Lisa 6 Investeeringud tütar- ja sidusettevõtjatesse (eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022	Lisa nr
Tütarettevõtjate aktsiad ja osad	11 391	11 391	6
Kokku investeeringud tütar- ja sidusettevõtjatesse	11 391	11 391	

Lisa 7 Tütarettevõtjate aktsiad ja osad (eurodes)

Tütarettevõtjate aktsiad ja osad, üldine informatsioon					
Tütarettevõtja registrikood	Tütarettevõtja nimetus	Asukohamaa	Põhitegevusala	Osaluse määr (%)	
				31.12.2022	31.12.2023
11059516	EAÕK VARAHALDUS OÜ	Eesti	kinnisvarahaldus	100	100
12098808	EOC Energy OÜ	Eesti	haldus	100	100
16373648	Suur-Kloostri OÜ	Eesti	kinnisvarahaldus	100	100

Tütarettevõtjate aktsiad ja osad, detailne informatsioon:		
Tütarettevõtja nimetus	31.12.2022	31.12.2023
11059516	6 391	6 391
12098808	2 500	2 500
16373648	2 500	2 500
Kokku tütarettevõtjate aktsiad ja osad, eelmise perioodi lõpus	11 391	11 391

Vastavalt Raamatupidamise seaduse §29-le on konsolideeriv üksus EAÕK MTÜ vabastatud konsolideerimiskohustusest.

Lisa 8 Kinnisvarainvesteeringud

(eurodes)

	2023	2022
Kinnisvarainvesteeringutelt teenitud renditulu	30 081	30 364
Kinnisvarainvesteeringute otsesed haldamiskulud	5 790	5 490
Kinnisvarainvesteeringute müük müügihinnas	55 500	41 300

Lisa 9 Materiaalsed põhivarad

(eurodes)

								Kokku
	Maa	Ehitised			Masinad ja seadmed	Muud materiaalsed põhivarad	Lõpetamata projektid ja ettemaksed	
			Transpordivahendid	Arvutid ja arvutisüsteemid				
31.12.2021								
Soetusmaksumus	23 219	6 251 711	0	13 005	13 005	152 194	0	6 440 129
Akumuleeritud kulum		-1 191 574	0	-8 925	-8 925	-11 157	0	-1 211 656
Jääkmaksumus	23 219	5 060 137	0	4 080	4 080	141 037	0	5 228 473
Ostud ja parendused	20 000	523 881	7 000	1 417	8 417	24 059	0	576 357
Amortisatsioonikulu	0	-127 276	-389	-3 186	-3 575	-1 219	0	-132 070
31.12.2022								
Soetusmaksumus	43 219	6 775 592	7 000	14 422	21 422	176 253	0	7 016 486
Akumuleeritud kulum	0	-1 318 850	-389	-12 111	-12 500	-12 376	0	-1 343 726
Jääkmaksumus	43 219	5 456 742	6 611	2 311	8 922	163 877	0	5 672 760
Ostud ja parendused	0	559 604	0	0	0	2 300	203 736	765 640
Amortisatsioonikulu	0	-138 850	-2 331	-1 796	-4 127	-2 195		-145 172
31.12.2023								
Soetusmaksumus	43 219	7 335 196	7 000	14 422	21 422	178 553	203 736	7 782 126
Akumuleeritud kulum	0	-1 457 700	-2 720	-13 907	-16 627	-14 571	0	-1 488 898
Jääkmaksumus	43 219	5 877 496	4 280	515	4 795	163 982	203 736	6 293 228

Lisa 10 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2023	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Võlad tarnijatele	30 153	30 153	0	
Võlad töövõtjatele	13 482	13 482	0	
Võlad seotud osapooltele	2 047	2 047	0	19
Maksuvõlad	8 951	8 951	0	
Muud võlad	12 683	4 872	7 811	
Saadud ettemaksed	1 150	1 150	0	
Kokku võlad ja ettemaksed	68 466	60 655	7 811	

	31.12.2022	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Võlad tarnijatele	68 734	68 734	0	
Võlad töövõtjatele	12 260	12 260	0	
Võlad seotud osapooltele	2 291	2 291	0	19
Maksuvõlad	8 235	8 235	0	
Muud võlad	15 049	4 866	10 183	
Saadud ettemaksed	1 150	1 150	0	
Kokku võlad ja ettemaksed	107 719	97 536	10 183	

Lisa 11 Tingimuslikud kohustised ja varad

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Tingimuslikud kohustised		
Sihtotsatarbelised eraldised	169 099	142 433
Kokku tingimuslikud kohustised	169 099	142 433

Juhtkonna hinnangul ei ole sihtfinantseerimisotsuste tagasipööramine tõenäoline.

Lisa 12 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused

(eurodes)

	31.12.2021	Laekunud	Kajastatud tulemiaruan	Kajastatud varade soetusmaksumuses	31.12.2022	Lisa nr
	Kohustised				Kohustised	
Sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks						
Kultuuriministeerium	0	33 644	2 790	30 854	0	
Muinsuskaitse	91 410	200 000	0	265 670	25 740	
Vallad	29 675	178 293	2 200	88 075	117 693	
Kokku sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks	121 085	411 937	4 990	384 599	143 433	11
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks						
Eesti Kirikute Nõukogu	0	16 848	16 848	0	0	
Siseministeerium	0	30 000	24 000	6 000	0	
Muud annetused ja eraldised	150 855	122 746	8 618	115 638	149 343	
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	150 855	169 594	49 466	121 638	149 343	
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	271 940	581 531	54 456	506 237	292 776	
	31.12.2022	Laekunud	Kajastatud tulemiaruan	Kajastatud varade soetusmaksumuses	31.12.2023	Lisa nr
	Kohustised				Kohustised	
Sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks						
Kultuuriministeerium	0	13 940	800	12 000	1 140	
Muinsuskaitse	25 740	271 970	8 210	283 500	6 000	
Vallad	117 693	376 772	7 030	325 476	161 959	
PRIA	0	29 115	0	29 115	0	
Muud annetused ja eraldised	0	100 000	0	100 000	0	
Kokku sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks	143 433	791 797	16 040	750 091	169 099	11
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks						
Eesti Kirikute Nõukogu	0	16 848	16 848	0	0	
Siseministeerium	0	6 700	6 700	0	0	
Muud annetused ja eraldised	149 343	0	18 330	0	131 013	
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	149 343	23 548	41 878	0	131 013	
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	292 776	815 345	57 918	750 091	300 112	

Lisa 13 Annetused ja toetused (eurodes)

	2023	2022
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	59 479	45 838
Sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks	748 531	515 972
Mittesihtotsatabelised annetused ja toetused	91 212	32 291
Kokku annetused ja toetused	899 222	594 101
sh eraldi riigieelarvest	337 433	262 312
sh eraldi kohaliku omavalitsuse eelarvest	232 766	61 978
Muud annetused ja toetused	329 023	269 811

Rahalised ja mitterahalised annetused		
	2023	2022
Rahaline annetus	899 222	594 101
Kokku annetused ja toetused	899 222	594 101

Lisa 14 Tulu ettevõtlusest (eurodes)

	2023	2022
Tulu rendist	79 953	74 927
Tulu kaupade müügist	21 586	17 486
Tulu metsamüügist	90 220	264 812
Tulu kinnisvara müügist	55 500	41 300
Kokku tulu ettevõtlusest	247 259	398 525

Lisa 15 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud (eurodes)

	2023	2022
Müügi eesmärgil ostetud kaubad	10 879	11 303
Remonditööd	99 655	20 228
Kokku sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	110 534	31 531

Lisa 16 Mitmesugused tegevuskulud (eurodes)

	2023	2022
Energia	15 170	27 565
Elektrienergia	5 753	9 888
Soojusenergia	9 417	17 677
Veevarustusteenused	122	319
Mitmesugused bürookulud	32 092	21 144
Lähetuskulud	41 223	27 178
Riiklikud ja kohalikud maksud	6 209	5 967
Raamatupidamis- ja audiitorteenused	25 375	24 925
Koguduste tegevustoetused	22 415	22 427
Juriidilised kulud	315	313
Sõidukite kulu	26 499	6 713
Kinnisvara hoolduskulud	90 966	31 401
Külaliste vastuvõtmine	87 526	0
Metsakorraldustoimingud	4 180	28 462
Muud	74 945	42 952
Kokku mitmesugused tegevuskulud	427 037	239 366

Lisa 17 Tööjõukulud (eurodes)

	2023	2022
Palgakulu	195 415	176 788
Sotsiaalmaksud	65 460	59 229
Kokku tööjõukulud	260 875	236 017
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	12	12

Lisa 18 Muud finantstulud ja -kulud (eurodes)

	2023	2022
Intressitulu	24 172	21 822
Intressikulu	-57	6
Muud finantskulud	0	-8 000
Kokku muud finantstulud ja -kulud	24 115	13 828

Lisa 19 Seotud osapooled

(eurodes)

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

LÜHIAJALISED	31.12.2023	31.12.2022
Nõuded ja ettemaksed		
Tütarettevõtjad	31 858	28 093
Kokku nõuded ja ettemaksed	31 858	28 093
Võlad ja ettemaksed		
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	2 291	2 291
Kokku võlad ja ettemaksed	2 291	2 291

PIKAAJALISED	31.12.2023	31.12.2022
Nõuded ja ettemaksed		
Tütarettevõtjad	1 812 991	1 812 991
Kokku nõuded ja ettemaksed	1 812 991	1 812 991

ANTUD LAENUD	31.12.2021	Antud laenud	Antud laenude tagasimaksed	31.12.2022	Perioodi arvestatud intress
Tütarettevõtjad	1 333 708	515 000	20 718	1 827 991	21 822
Kokku antud laenud	1 333 708	515 000	20 718	1 827 991	21 822

ANTUD LAENUD	31.12.2022	Antud laenud	Antud laenude tagasimaksed	31.12.2023	Perioodi arvestatud intress
Tütarettevõtjad	1 827 991	0	5 000	1 822 991	20 858
Kokku antud laenud	1 827 991	0	5 000	1 822 991	20 858

OSTETUD	2023	2022
	Teenused	Teenused
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	35 475	35 475
Kokku ostetud	35 475	35 475

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2023	2022
Arvestatud tasu	70 802	70 801

EAÕK Varahaldus OÜ-le antud laenu laenuintressimääraks on 1-7% ning maksepuhkus kestab 2024 aasta lõpuni. Antud laenu tagasimakse tähtaeg on detsember 2032.a.

EAÕK on andnud käenduse LHV Pank AS EAÕK Varahaldus OÜ laenulepingule summas 100 000 eurot.

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 21.06.2024

Eesti Apostlik-Õigeusu Kirik (registrikood: 80208476) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
AIVAR SARAPIK	Juhatuse liige	21.06.2024
CHRISTAKIS CHARALAMBIDES	Juhatuse liige	21.06.2024

Aruande üldkoosoleku kinnitamise staatus

Üldkoosoleku poolt kinnitatud

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Eesti Apostlik-Õigeusu Kirik Täiskogule

Arvamus

Oleme auditeerinud Eesti Apostlik-Õigeusu Kirik (ettevõtte) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2023 ning tulemiaruanne, rahavoogude aruannet ja netovara muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt ettevõtte finantsseisundit seisuga 31.12.2023 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Me oleme ettevõttest sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperptide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeauditori aruannet. Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahkneb oluliselt raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Juhtkonna kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas ettevõtte likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduuri vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks ettevõtte sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;

- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust ettevõtte suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeaudiitori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeaudiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

/digitaalselt allkirjastatud/

Alar Heinaste

Vandeaudiitori number 143

Strata Audit OÜ

Audiitorettevõtja tegevusloa number 302

Mustamäe tee 60, Tallinn, Harju maakond, 12916

21.06.2024

Audiitorite digitaalallkirjad

Eesti Apostlik-Õigeusu Kirik (registrikood: 80208476) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
ALAR HEINASTE	Vandeaudiitor	21.06.2024